

Past jouw naam bij je gezicht?

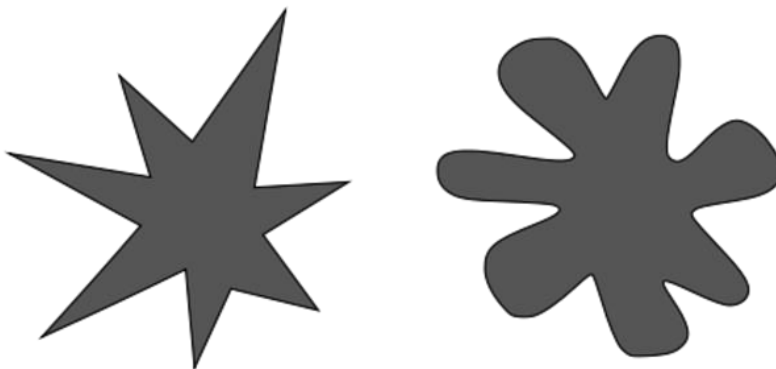
Passende naam kan een politicus stemmen opleveren

Deze publicatie is onderdeel van het thema [Over taal gesproken](#) op Kennislink.nl.

Als je naam past bij de vorm van je gezicht, zou je dat een kleine voorsprong in het leven kunnen geven, zo suggereert Nieuw-Zeelands onderzoek. Mensen vinden je dan namelijk al bij voorbaat *nét* iets sympathieker. Met een rond gezicht ben je dan dus beter af als je Bob of Roos heet, dan als je ouders je Rik of Kim hebben genoemd.

Door [Erica Renckens](#)

De relatie tussen de vorm van een woord en de betekenis lijkt misschien willekeurig, maar schijn bedriegt, zo liet het inmiddels fameuze Bouba/Kiki-experiment uit 2001 zien. De Amerikaanse neuropsychologen Ramachandran en Hubbard toonden Amerikaanse studenten twee figuren met de vraag: wie is Bouba en wie is Kiki? Ruim 95 procent van de proefpersonen herkende Kiki in de puntige figuur en zag een Bouba in de afgeronde figuur.

Wie is Kiki en wie is Bouba?
 Grote kans dat jij hetzelfde antwoord geeft als 95 procent van de proefpersonen die Ramachandran en Hubbard deze vraag in 2001 voorlegden: links is Kiki en rechts is Bouba.
Wikimedia Commons

Ditzelfde principe gebruikten psychologen David Barton en Jamin Halberstadt in hun experimenten. De Nieuw-Zeelandse onderzoekers vroegen proefpersonen welke van de zes gegeven namen het beste paste bij het getoonde overdreven ronde of hoekige gezicht. Negen van de tien keer kreeg een rond gezicht ook een ‘ronde’ naam, zoals Bob of Lou. Vierkante gezichten kregen acht van de tien keer een ‘puntige’ naam als Pete of Kirk. Uit vervolgonderzoek bleek dat proefpersonen iemand aardiger vinden als de naam past bij de vorm van het gezicht.

Barton en Halberstadt testten hun bevindingen aan de hand van 158 Amerikaanse senatoren. Ze bepaalden eerst van elke politicus de ‘rondheid’ van hun naam en van hun gezicht en vergeleken die scores toen met de verkiezingsuitslagen. Senatoren waarvan de naam extreem goed bij hun gezicht past, scoorden gemiddeld tien procentpunten hoger dan collega’s wiens naam totaal niet overeenkomt met de gezichtsvorm. “Senatoren met een passende naam kunnen natuurlijk ook verkozen zijn op basis van

andere kwaliteiten”, geeft Halberstadt toe. “Maar ons werk laat zien dat het strategisch presenteren van een naam voordelen kan hebben. Het gaat niet alleen om het vinden van een naam die mensen mooi vinden, maar ook om het vinden van een naam die aansluit bij wat mensen verwachten.”

Het onderzoek laat zien dat voornamen niet totaal willekeurige labels zijn. Halberstadt: “De vorm van een gezicht scheidt verwachtingen over de naam die erbij hoort. Als die verwachtingen geschonden worden, heeft dat gevolgen voor complexe sociale oordelen, waaronder stemgedrag.”

Fun fact

Het onderzoek doet denken aan nieuws dat eerder dit jaar de ronde deed. Uit experimenten van Israëlische, Franse en Amerikaanse sociaalpsychologen bleek dat [mensen bovengemiddeld vaak op hun voornaam lijken](#). Proefpersonen kozen uit vijf verschillende opties significant vaker de juiste naam bij een foto. De onderzoekers suggereerden dat mensen tijdens hun leven een gezicht ontwikkelen dat past bij hun voornaam. Critici wezen er echter op dat het waarschijnlijker is dat mensen geen naam, maar een sociale klasse herkennen aan een gezicht. Een Wesley zal er over het algemeen anders uitzien dan een Olivier.

Ook dit onderzoek moet je vooral zien als een *fun fact*, aldus David Peeters, psycholinguïst aan het Max Planck Instituut in Nijmegen. “De proefpersonen moesten kiezen uit een beperkt aantal namen, dus dan vind je al vrij snel een effect.” Daarnaast zijn bij de senatoren alleen de meest extreem positieve dan wel negatieve combinaties vergeleken. Toch is dit onderzoek volgens Peeters niet onbelangrijk: “Decennialang had het idee de overhand dat de relatie tussen vorm en betekenis van woorden willekeurig was. Bouba/Kiki-experimenten hebben er sterk aan bijgedragen dat dit beeld veranderd is.”

Peeters vindt het vooral goed dat de Nieuw-Zeelandse onderzoekers een link leggen met ‘de echte wereld’, al kan dat volgens hem nog sterker. “Het is nog veel interessanter om te kijken naar de invloed van echte woorden in plaats van namen of nonsens-woorden. Uit onderzoek van mijn collega’s Gwilym Lockwood en Mark Dingemans blijkt bijvoorbeeld dat woordjes in een vreemde taal [makkelijker te leren](#) zijn als je de betekenis een beetje uit de vorm kunt afleiden.”

Bron

Barton, D.N. & Halberstadt, J. (2017). *A social Bouba/Kiki effect: A bias for people whose names match their faces*. *Psychonomic Bulletin & Review* [DOI: 10.3758/s13423-017-1304-x](https://doi.org/10.3758/s13423-017-1304-x)

Alexas_fotos voor Pixabay via CCo

Is je naam rond of hoekig?

De stand van je lippen bij het uitspreken van een woord bepaalt of we dat woord ervaren als ‘rond’ of ‘hoekig’. Maar welk onbewust mechanisme er achter deze associatie schuilgaat, is nog onbekend.